TÒA ÁN NHÂN DÂN **HUYỆN KRÔNG BÚK** **TỈNH ĐẮK LẮK**	**CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM** **Độc lập - Tự do - Hạnh phúc**
Số: 02/2019/QĐST-VDS	*Krông Búk, ngày 23 tháng 8 năm 2019*

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
V/v tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự

TÒA ÁN NHÂN DÂN HUYỆN KRÔNG BÚK – TỈNH ĐẮK LẮK

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Ông Thái Văn Hải

Thư ký phiên họp: Ông Vũ Đức Anh – Thư ký Tòa án nhân dân huyện Krông Búk

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Krông Búk tham gia phiên họp: Ông Trần Văn Ngọc - Kiểm sát viên.

Ngày 23 tháng 8 năm 2019, tại Trụ sở Tòa án nhân dân huyện Krông Búk mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số 02/2019/TLST-DS ngày 01 tháng 03 năm 2019. Về việc : " Tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự" theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số 09/ 2019/QĐST-VDS ngày 9 tháng 8 năm 2019, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

- *Người yêu cầu giải quyết việc dân sự:* Chị H Ph Niê, sinh năm 1990

Địa chỉ: Buôn T, xã C, huyện K, tỉnh Đắk Lắk – Có mặt

- *Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan*: Anh Y Ch Rcăm, sinh năm 1986

Địa chỉ: Buôn T, xã C, huyện K, tỉnh Đắk Lắk – Vắng mặt

- *Người làm chứng:* 1.Ông Y X Ayun

Địa chỉ: Buôn A D, xã C, huyện K, tỉnh Đắk Lắk -Vắng mặt

2. Chị H Hông Niê

Địa chỉ: Buôn T, xã C, huyện K, tỉnh Đắk Lắk – Vắng mặt

3. Chị H H Niê

Địa chỉ: Buôn T, xã C, huyện K, tỉnh Đắk Lắk – Vắng mặt

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ

Tại đơn đề nghị, đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự, bản tự khai chị H Phit Niê trình bày:

Chị H Phit và anh Y Ch Rcăm kết hôn với nhau trên cơ sở tự nguyện và có đăng ký kết hôn tại UBND xãC, huyện K, tỉnh Đắk Lắk vào ngày 8/5/2013. Quá trình chung sống thì anh Y Ch Rcăm bị tai nạn giao thông và dẫn đến bị tâm thần. Mặc dù gia đình đã đưa đi điều trị tại Bệnh viện tâm thần tỉnh Đắk Lắk nhưng bệnh không thuyên giảm. Nay để có căn cứ giải quyết việc ly hôn theo quy định của pháp luật và căn cứ các tài liệu có trong hồ sơ. Chị H Ph Niê yêu cầu Tòa án nhân dân huyện Krông Búk giải quyết tuyên bố anh Y Ch Rcăm mất năng lực hành vi dân sự.

Người làm chứng ông Y X Ayun trình bày: H Ph Niê là con dâu của tôi giữa H Ph Niê và Y Ch Rcăm là vợ chồng và có đăng ký kết hôn theo quy định. Quá trình chung sống thì Y Ch Rcăm có nhiều triệu chứng tâm thần nên gia đình đã đưa đi điều trị tại Bệnh viện tâm thần tỉnh Đắk Lắk nhưng bệnh không thuyên giảm mà còn nặng hơn. Giữa gia đình tôi và H Ph Niê đã giải quyết xong về phần luật tục người Êđê về phần ly hôn nay H Ph Niê yêu cầu Tòa án nhân dân huyện Krông Búk giải quyết tuyên bố anh Y Ch Rcăm mất năng lực hành vi dân sự thì gia đình cũng nhất trí, vì đã giải quyết xong phần luật tục giữa các bên và hiện tại Y Ch đang mắc bệnh tình tâm thần.

- *Người làm chứng chị H H Niê trình bày:* Tôi là hàng xóm của chị H Ph Niê và anh Y Ch Rcăm trong quá trình vợ chồng H Ph và Y Ch chung sống thì tôi thấy vào khoảng năm 2013, sau khi chung sống với nhau được một thời gian thì anh Y Ch thường xuyên nói nhảm một mình, hay uống rượu và đi lang thang một mình, ngoài ra còn chửi bới người khác và không phụ giúp được gì cho gia đình, nguyên nhân bệnh tình như thế nào thì tôi không biết.

- *Người làm chứng chị H H Niê trình bày:* Tôi là hàng xóm của chị H Ph Niê và anh Y Ch Rcăm trong quá trình vợ chồng H Ph và Y Ch chung sống thì tôi thấy vào khoảng năm 2013, sau khi chung sống với nhau được một thời gian thì anh Y Ch thường xuyên nói nhảm một mình, hay uống rượu và đi lang thang một mình, ngoài ra còn chửi bới người khác và không phụ giúp được gì cho gia đình, nguyên nhân bệnh tình như thế nào thì tôi không biết.

- *Kiểm sát viên trình bày quan điểm giải quyết vụ việc:* Căn cứ các tài liệu chứng cứ có trong hồ sơ vụ án, căn cứ Kết luận giám định pháp y tâm thần số 85/KLGĐTC ngày 29/7/2019 của Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Tây nguyên thì cần chấp nhận yêu cầu của chị H Ph Niê về việc tuyên bố anh Y Ch Rcăm mất năng lực hành vi dân sự theo quy quy định tại Điều 149, Điều 367, Điều 369, Điều 370, Điều 371, Điều 372, Điều 378 Bộ luật Tố tụng dân sự năm 2015; Điều 22 của Bộ luật dân sự năm 2015.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp và căn cứ vào kết quả tranh luận tại phiên họp, Tòa án nhân dân huyện krông Búk nhận định:

[1] Về thẩm quyền giải quyết vụ việc: Yêu cầu về việc "Tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự" là loại việc dân sự thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án, quy định tại khoản 1 Điều 27 của Bộ luật Tố tụng dân sự. Người bị yêu cầu tuyên bố mất năng lực hành vi dân sự cư trú tại huyện Krông Búk nên căn cứ khoản 2 Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39 Bộ luật Tố tụng dân sự yêu cầu trên thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân huyện Krông Búk, tỉnh Đắk Lắk

[2] Về quyền yêu cầu: Chị H Ph Niê là vợ của anh Y Ch Rcăm làm đơn yêu cầu tuyên bố mất năng lực hành vi dân sự đối với anh Y Ch Rcăm là đúng quy định tại khoản 1 Điều 376 Bộ luật tố tụng dân sự.

[3] Về nội dung:

Xét thấy, tại Kết luận giám định pháp y tâm thần số 85/KLGĐTC ngày 29/7/2019 của Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Tây nguyên kết luận:

- Kết luận về y học:

Hiện tại: Đương sự Y Ch Rcăm bị tâm thần phân liệt (F20-ICD10)

- Kết luận về khả năng nhận thực và điều khiển hành vi:

Hiện tại đương sự: Y Ch Rcăm mất khả năng nhận thức và mất khả năng điều khiển hành vi.

Như vậy đã có đủ cơ sở tuyên bố anh Y Ch Rcăm mất năng lực hành vi dân sự theo quy định tại Điều 22 Bộ luật dân sự.

Xét yêu cầu của chị H Ph Niê về việc tuyên bố anh Y Ch Rcăm mất năng lực hành vi dân sự là có căn cứ, cần chấp nhận.

[4] Về lệ phí giải quyết việc dân sự yêu cầu tuyên bố mất năng lực hành vi dân sự: Người yêu cầu giải quyết việc dân sự là chị H Ph Niê được UBND xã Cư Pơng, huyện Krông Búk, tỉnh Đắk Lắk xác nhận là người đồng bào dân tộc thiểu số ở các xã có điều kiện kinh tế - xã hội đặc biệt khó khăn (theo Danh sách thuộc xã vùng ba khu vực vùng dân tộc thiểu số và miền núi tỉnh Đắk Lắk ban hành kèm theo Quyết định số 582/QĐ-TTg ngày 28/4/2017 của Thủ tướng chính phủ) nên miễn nộp tiền tạm ứng án phí, án phí theo quy định tại điểm đ khoản 1 Điều 12 Nghị quyết số: 326/2016/UBTVQH của Ủy ban thường vụ Quốc hội ngày 30/12/2016 quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

Bởi các lẽ trên,

QUYẾT ĐỊNH

Căn cứ Điều 19, Điều 22 Bộ luật Dân sự; Căn cứ vào khoản 1 Điều 27, Điều 35, Điều 36, Điểm a khoản 2 điều 39, Điều 149, Điều 369,Điều 370, Điều 371, Điều 372 Bộ luật Tố tụng dân sự; Căn cứ Nghị quyết 326/2016 ngày 30/12/2016 của Ủy ban thường vụ Quốc Hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án và Danh mục mức án phí, lệ phí Tòa án (ban hành kèm theo Nghị quyết trên)

1. Chấp nhận yêu cầu của chị H Ph Niê:

Tuyên bố: Anh Y Chuyên Rcăm, sinh năm: 1986; Hộ khẩu thường trú và trú tại: Buôn Tlan, xã Cư Pơng, huyện Krông Búk, tỉnh Đắk lắk mất năng lực hành vi dân sự.

2. Về lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Miễn nộp tiền lệ phí yêu cầu giải quyết việc dân sự sơ thẩm cho chị H ph Niê.

3. Quyền kháng cáo, kháng nghị: Chị H Ph Niê có mặt tại phiên họp có quyền kháng cáo quyết định trong hạn 10 ngày kể từ ngày Tòa án công bố quyết định; Viện kiểm sát nhân dân huyện Krông Búk có quyền kháng nghị quyết định trong hạn 10 ngày; Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Đắk Lắk có quyền kháng nghị trong thời hạn 15 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

Nơi nhận:
- TAND tỉnh Đắk Lắk;
- VKSND tỉnh Đắk Lắk
- VKSND huyện Krông Búk;
- Chi cục THA dân sự huyện Krông Búk;
- UBND xã Cư Pơng, huyện Krông Búk
- Lưu hồ sơ vụ việc

TM. HỘI ĐỒNG XÉT XỬ SƠ THẨM
Thẩm phán - Chủ toạ phiên toà

Thái Văn Hải